

18 Haziran 2015

**UNHCR Representation
in Cyprus**

2 Demetrakopoulou str.
P.O. Box 25577
1310 Nicosia
Tel +357 22359057
Fax +357 22359037
www.unhcr.org
www.unhcr.org.cy
@UNHCRcyprus

Rapor sonuçlarının, yaklaşık 60 milyon insanın evlerini terk etmeye mecbur bırakıldığını göstermesiyle BMMYK, dünya genelinde yerinden edilmelerde, tehlikeli yeni bir döneme girildiği konusunda uyarıda bulundu.

BMMYK'nin bugün yayınladığı rapor savaşlar, çatışmalar ve eziyetlerden dolayı tüm dünyada yerinden edilmelerin kayıtlara geçen en yüksek seviyelere ulaştığını ve hızla artmaya devam ettiğini göstermektedir.

BMMYK'nin yeni, yıllık *Küresel Eğilimler* raporu, evlerini terk etmek zorunda kalan kişilerin sayısında dikkat çekici bir artışa işaret etmektedir. Yerlerini terk etmeye mecbur bırakılan kişi sayısı, on yıl önce 37,5 milyonken, 2013'te 52,2 milyon ve 2014 yıl sonunda ise 59,5 milyona ulaşmıştır. 2013'ten sonra meydana gelen artış bugüne kadar bir yıl içinde kayıtlara geçen en büyük artıştır.

2011 yılının ilk yarısında Suriye'de savaşın başlamasıyla, tüm dünyada en fazla yerinden edilmeye yol açan, en büyük artış gözlemlenmiştir. 2014 yılı içerisinde her gün ortalama 42.500 kişi, mülteci ve sığınma talepçisi olmaya mecbur kalmış veya zorla ülke içi yerinden edilmeye maruz bırakılmıştır. Bu sayı, sadece dört yılda, dört misline çıkmıştır. Tüm dünyada her 122 kişiden biri mülteci olmuş, iç göçe maruz kalmış veya sığınma talebinde bulunmuştur. Bu sayı, dünyanın 24. büyük ülkesinin nüfusuna denk gelmektedir.

“Bir paradigma değişikliği ile tüm dünyada zorla yerinden edilme boyutunun ve üstlenilmesi gereken sorumluluğun, bugüne kadar ortaya çıkan sorunların hepsini açık şekilde geride bıraktığı bir çağa doğru, kontrolden çıkmış bir kaymaya tanık olmaktadır.” diye belirtti BM Mülteciler Yüksek Komiseri António Guterres. “Bir yandan çatışmalara yol açanların cezadan muaf olmaları, diğer yandan ise savaşları durdurup barış inşa etmek ve sürdürmek konusunda uluslararası camianın işbirliği yapmaktan tamamen aciz olması korkunç bir durum.” şeklinde devam etti sözlerine.

BMMYK'nin raporu, tüm bölgelerde mültecilerin ve ülke içi yerinden edilenlerin sayısının gittikçe arttığını göstermektedir. Geçtiğimiz beş yıl içerisinde, en az 15 çatışma patlak verdi veya yeniden alevlendi: Afrika'da sekiz (Fildişi Sahili, Orta Afrika Cumhuriyeti, Libya, Mali, Kuzeydoğu Nijerya, Güney Sudan ve bu yıl ise Burundi), Ortadoğu'da üç (Suriye, Irak ve Yemen), Avrupa'da bir (Ukrayna) ve Asya'da ise üç (Kırgızistan, Myanmar'ın birçok bölgesi ve Pakistan). Bu krizlerden bazıları çözülmüş olsa da çoğu, insanları hâlâ zorla yeni yerlere sürüklemeye devam etmektedir. 2014 yılında, kendi ülkesine dönüş yapabilen mülteci sayısı sadece 126.800'dür; bu da son 31 yılın en düşük rakamıdır.

Bu arada, Afganistan, Somali ve başka yerlerde on yıllardır süren belirsizlik ve çatışmalar, bu bölgelerden milyonlarca insanın sürekli hareket halinde olması –gittikçe artan bir durum– veya yıllarca toplum dışına itilmiş olarak ve uzun dönem ülke içi zorla yerinden edilme veya mülteci olmanın kemikleşmiş belirsizliği içinde yaşaması anlamına gelmektedir. Dünyadaki çatışmalar ve korkunç acıların yakın zamanda ve gözle görülür sonuçları Akdeniz, Aden ve Kızıldeniz Körfezi ile Güneydoğu Asya da dâhil olmak üzere, tehlikeli deniz yolculuklarını göze alarak, güvenlik arayan mülteci sayısında dramatik bir artışa yol açmıştır.

BMMYK'nin *Küresel Eğilimler* raporu, sadece 2014 yılında yeni yerinden edilenlerin sayısının 13,9 milyona –2010 yılındaki sayının dört katına– ulaştığını belirtmektedir. Rapora göre tüm dünyada mültecilerin sayısı 19,5 milyon (2013'te 16,7 milyon), kendi ülkeleri içinde yerinden edilenlerin 38,2 milyon (2013'te 33,3 milyon) ve yaptıkları sığınma talebi sonucunu bekleyenlerin sayısı ise 1,8 milyondur (2013'te 1,2 milyon).

Guterres “Dünyada savaş kurbanlarını korumaya yönelik uygulanan rejimdeki mali kaynak eksiklikleri ve büyük boşluklar yüzünden merhamet, yardım ve sığınmaya ihtiyacı olanlarla ilgilenilmiyor.” ifadesinde bulundu. “Bu benzeri görülmemiş kitlesel yerinden edilme döneminde, benzeri görülmemiş bir insanî sorumluluğa ve çatışmalar ile eziyetlerden kaçan insanlar için hoşgörü ve koruma konusunda yenilenmiş bir küresel kararlılığa ihtiyaç duyulmaktadır.”

Suriye, hem ülke içinde zorla yerinde edilen kişi (7,6 milyon kişi), hem de mülteci sayısında (2014 sonu itibarıyla 3,88 milyon) dünyada başı çekmektedir. Afganistan (2,59 milyon) ve Somali (1,1 milyon) ise mülteci yaratmada Suriye'yi izleyen iki ülkedir.

Sayılarıdaki bu keskin artışa rağmen, mültecilerin dünya ülkelerine dağılımı zengin ülkelerden fakir ülkelere doğru olmaktan çok uzaktır. Yaklaşık 10 mülteçiden dokuzu (% 86'sı) ekonomik olarak daha az gelişmiş kabul edilen bölge ve ülkelerde bulunmaktadır. Toplam mülteci nüfusunun çeyreği, BM'in az gelişmiş ülkeler listesindeki ülkelerdedir.

Avrupa (% 51 artış)

Ukrayna'daki çatışmalar, Akdeniz'i geçenlerin sayısında 219.000'lik bir rekor ve Türkiye'deki –yıl sonu itibariyle 1,59 milyon Suriyeliyle, 2014 yılında dünyanın en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülkesi-Suriyeli mültecilerin sayısı, mültecilerle ilgili ne yapılacağı konusu üzerine herkesin olumlu, olumsuz dikkatini toplamıştır. AB'deki sığınma taleplerinin çoğu Almanya ve İsveç'e yapılmıştır. Sonuç olarak, 2013 sonu itibariyle 4,4 milyon olan, Avrupa'daki zorla yerinden edilen insanların sayısı, yıl sonu itibariyle 6,7 milyona ulaşmış olup, bu sayının çeyreğini Türkiye'deki Suriyeliler oluşturmaktadır.

Ortadoğu ve Kuzey Afrika (% 19 artış)

Ülke içinde yerlerinden edilmiş 7,6 milyon kişiyle Suriye'deki savaşın korkunç acıları ve etraf bölgelere ve ötesine mülteci olarak sürülen 3,88 milyon kişi; Ortadoğu'yu dünyanın en büyük zorla yerinden edilme üreticisine ve ev sahibine dönüştürmüştür. Suriye'den gelen endişe verici sayılara, Irak'ta yeni yerinden edilmiş en az 2,6 milyon kişinin de eklenmesiyle, 2014 sonu itibariyle ülke içinde yerinden edilmiş insan sayısı 3,6 milyonu bulmuştur. Ayrıca Libya'da da yeni yerinden edilmiş kişi sayısı 309,000 kişidir.

Sahra Altı Afrika (% 17 artış, Nijerya hariç – istatistiksel aykırı değer)

Genellikle göz ardı edilen, Orta Afrika Cumhuriyeti, Güney Sudan, Somali, Nijerya, Kongo Demokratik Cumhuriyeti ve başka yerler de dâhil olmak üzere Afrika'daki çatışmaların toplamı; 2014 yılında zorla yerinden edilen insan sayısında, Ortadoğu'dakinden sadece biraz daha küçük ölçekte olup, çok büyük artışlara neden olmuştur. Toplamda, Sahra Altı Afrika'da 3,7 milyon mülteci ve 4,5 milyonu 2014 yılında yeni yerinden edilmiş olmak üzere, 11,4 milyon ülke içi yerinden edilmiş kişi bulunmaktadır. Ülke içi yerinden edilmeyi saymada kullanılan metodolojinin 2014 yılı içerisinde değişerek, istatistiksel aykırı değer teşkil etmesinden dolayı, bu % 17'lik toplam artışa Nijerya dâhil edilmemiştir¹. Etiyopya, Afrika'da birinci, dünyada ise beşinci sırada en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke olarak Kenya'nın yerini almıştır.

Asya (% 31 artış)

Dünyanın en fazla yerinden edilen insan üreten bölgelerinden biri olan Asya'da, mülteci ve ülke içi yerinden edilen kişi sayısı 2014 yılında % 31 artış göstererek 9 milyona ulaşmıştır. Dünyanın bir önceki en büyük mülteci yaratan ülkesi olan Afganistan, bu üzücü yerini Suriye'ye bırakmıştır. 2014 yılında Batı Rakhine'den Rohingya da dâhil olmak üzere Myanmar'da ve Myanmar'dan diğer ülkeler ile Kachin ve Kuzey Shan bölgelerinde sürekli yerinden edilme görülmüştür. İran ve Pakistan ise dünyanın en çok mülteciye ev sahipliği yapan dört ülkesi arasında kalmaya devam etmiştir.

Amerika (% 12 artış)

Amerika'da da zorla yerinden edilmelerde artış gözlemlenmiştir. Venezüella tarafından bildirilen mülteci sayılarında yapılan değişiklikten kaynaklı olsa da, Kolombiyalı mültecilerin sayısı bu yıl içerisinde 36,300 düşerek 360,300'e inmiştir. Rapor edilen 6 milyon kişi ve yeni yerinden edilen 137.000 Kolombiyalıyla Kolombiya, dünyanın en çok ülke içi yerinden edilen nüfusuna sahip ülkelerinden biri olarak kalmaya devam etmiştir. Daha çok insanın Orta Amerika'daki çetelerin uyguladığı şiddetten veya yapılan diğer eziyetler yüzünden evlerini terk etmek zorunda kalmasıyla, Amerika Birleşik Devletleri 2013'e oranla, % 44'lük bir artışla 36.800 adet daha fazla sığınma başvurusu almıştır.

Yukarıdaki bilgilerin yanı sıra ilave bilgileri ve her bir ülkenin, refakatsiz çocuk mültecilerin, ülkelerine geri dönüş yapan kişilerin sayısı ve vatansız kişi tahminleriyle ilgili verileri içeren *Küresel Eğilimler* raporunun tamamına [BAĞLANTI YERLEŞTİRİN] adresinden ulaşabilirsiniz.

END

www.unhcr.org.cy.

Follow us on facebook UnhcrCyprus,
twitter @UNHCRcyprus

¹ Nijerya IDP (ülke içi yerinden edilmiş kişi) toplamları bir kerelik %67lik bir kesintiyle yaklaşık bir milyona düşürülmüştür. Bunun sebebi ise BMMYK çalışma ortağı IDMC tarafından ileri veri toplama yöntemidir.